

Horyzonty Polityki
2018, Vol. 9, N° 28

Edytorial: **Namysł politologiczny nad Konstytucją RP z 1997 roku**

Pomimo że konstytucję uznaje się za akt prawny zajmujący najwyższe miejsce w hierarchii aktów prawnych w danym państwie, który reguluje podstawowe kwestie dotyczące jego funkcjonowania: zasady ustrojowe, prawa, wolności i obowiązki jednostki oraz system rządów, jest ona przedmiotem zainteresowania nie tylko prawników, ale również politologów. Nie bez przyczyny jeszcze w dwudziestolecie międzywojennym gałąź prawa zajmującą się analizą przepisów konstytucyjnych nazywano „prawem politycznym”. Co więcej, w amerykańskiej klasyfikacji obszarów badawczych nauk politycznych prawo publiczne, a zatem również prawo konstytucyjne, jest zaliczane do nauk o polityce. Takie podejście wydaje się jak najbardziej słuszne, bowiem przepisy prawa, a w szczególności przepisy konstytucyjne, silnie oddziałują na szeroko rozumiane życie polityczne.

Gdyby zastanowić się, czego dotyczą badania politologiczne, których przedmiotem jest konstytucja, to najprostsza odpowiedź wskazywałaby na to, że prawnicy zajmują się interpretacją przepisów konstytucji, w związku z czym ich rozważania mają charakter głównie abstrakcyjny, zaś politolodzy interesują się praktyką ustrojową, czyli rzeczywistym działaniem tych przepisów. Takie sformułowanie byłoby jednak mocno uproszczone i nie oddawałoby pełnego obrazu badań politologicznych nad konstytucją. Na wstępie należałoby zauważyć, że same konstytucje często posługują się pojęciami, odnośnie do

których szczegółowe badania zostały przeprowadzone przez politologów. Są to przykładowo: „demokracja (państwo demokratyczne)”, „suwerenność (narodu, państwa)”, „władza (podział władzy, rodzaje władz)” czy też „sprawiedliwość społeczna”. Badania politologiczne nad konstytucją mogą zatem polegać choćby na porównaniu, jak wskazane pojęcia rozumiane są w naukach o polityce, a jak dane pojęcie użyte w konstytucji interpretują konstytucjonaliści. Te badania mogą również podążać w innych kierunkach, na przykład: jakie poglądy odnośnie do konstytucji i regulowanych w niej zagadnień są prezentowane w ramach różnych doktryn politycznych i przez ich wybitnych przedstawicieli, z jakiej doktryny politycznej wywodzą się poszczególne zapisy konstytucji, jakie poglądy dotyczące spraw ustrojowych i aktualnych zapisów konstytucyjnych prezentują różne partie polityczne i ich przedstawiciele, jakie motywacje przyświecały osobom, które brały udział w tworzeniu konstytucji i jej konkretnych przepisów, a także jaki jest odbiór społeczny określonych kwestii ustrojowych.

Niedawne 20-lecie uchwalenia Konstytucji RP skłania do refleksji nad sprawami ustrojowymi również środowisko polskich politologów. W niniejszym numerze „Horyzontów Polityki” zostały opublikowane artykuły przedstawiające podejście badawcze autorów, które mieści się w wyżej nakreślonych ramach. Artykuły te należy potraktować nie tylko jako poważną refleksję naukową nad problemami ustrojowymi, ale również jako głos w toczącej się dyskusji publicznej na temat funkcjonowania Konstytucji RP z 1997 r. w polskim systemie politycznym.

Tomasz Litwin
redaktor tematyczny numeru